

Azərbaycan Ordusu, Azərbaycan əsgəri bilməlidir ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyü nəyin bahasına olursa-olsun, bərpa edilməlidir.

Heydər ƏLİYEV

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır

21 oktyabr 2017-ci il № 79 (2196)

Qiyməti 25 qəpik

Naxçıvanda ilk milli hərbi hissənin yaradılmasının 25-ci ildönümü qeyd olunub, hərbi parad keçirilib

Oktyabrın 18-də - Azərbaycan Respublikasının Dövlət Müstəqilliyi Günü - Naxçıvan Muxtar Respublikasında ilk milli hərbi hissənin yaradılmasının 25-ci ildönümü qeyd olunub.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vasif Talıbov və Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov tədbirdə iştirak edəblər.

Azərbaycan Respublikası Müdafiə nazirinin müavini - Əlahiddə Ümumqoşun Ordu komandanı general-leytenant Kərim Mustafayev tədbirə hazırlıq barədə Ali Məclisin sədrinə raport verib.

Ali Məclisin sədri əsgərləri salamlayıb.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni ifa olunub.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vasif Talıbov Dövlət Müstəqilliyi Günü'nün Naxçıvan Muxtar Respublikasında ilk milli hərbi hissənin yaradılmasının 25-ci ildönümü ilə eyni vaxtda qeyd olunduğunu bildirib, əlamətdar bayramlar münasibəti ilə tədbir iştirakçılarına, eləcə də Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin muxtar respublika ərazisindəki ordu, birləşmə və hissələrinin şəxsi heyətlərini, bütün muxtar respublika əhalisini təbrik edərək deyib: "Müdrilər dövlətlərin qüdrətini onun ordusunun qüdrəti ilə ölçüdülər. İtalyan filosofu və mütəfəkkiri Nikolo Makiavellini özünün məşhur "Hökmdar" əsərində göstərdirdi ki, bütün dövlətlərdə hakimiyyətin əsasını yaxşı qanunlar və yaxşı ordu təşkil edir".

Ali Məclisin sədri deyib: "Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev Azərbaycana hər iki rəhbərliyi dövründə dövlət və ordu qu-

ruculuğu məsələlərini diqqətdə saxlamış, ordu quruculuğu sahəsində təxirəsalınmaz tədbirlər həyata keçirmişdir. Ölkəmizdə dövlət müstəqilliyi elan olunan sonra bu müstəqilliyin qorunmasına da 1991-ci ilin sentyabrında Naxçıvanda ilk milli ordu qurumunun yaradılması ilə başlanılmışdır. O vaxt Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri işləyən Ümummilli Liderimiz muxtar respublikanın sərhədlərinin möhkəmləndirilməsi və müdafiəsinin təşkili haqqında qərarlar qəbul etmiş, bununla da milli hərbi hissələrə və könüllü dəstələrə vahid rəhbərlik təmin olunmuşdur. 1992-ci il sentyabrın 15-də isə Naxçıvan Muxtar Respublikası ərazisində ilk milli ordu qurumu - 705 sayılı əlahiddə gücləndirilmiş motoatıcı briqada təşkil edilmişdir. 25 il bundan əvvəl - 1992-ci il oktyabrın 9-da Naxçıvanda keçirilən ilk hərbi parad

ümummilli lider Heydər Əliyev deyirdi: "Biz 70 il ərzində hər il keçmiş Sovetlər İttifaqının silahlı qüvvələrinin bayramlarının iştirakçısı olmuşuq. Fəqət bugünkü bayram bizim hər birimizin qəlbində böyük iftixar hissi doğurur. Biz böyük sevinc içərisindəyik. Çünki Azərbaycan xalqı, nəhayət, öz dövlətini, öz millətini, öz doğma torpaqlarını müdafiə etmək üçün milli ordusunu yaratmışdır".

Qeyd olunub ki, 1993-cü ildə xalqın təkidli tələbi ilə yenidən siyasi hakimiyyətə qayıdan Ümummilli Liderimiz ordu quruculuğunu dövlət siyasətinin əsas istiqaməti kimi müəyyənləşdirib, Silahlı Qüvvələrimiz mühüm təşkilatlanma və inkişaf yolu keçib. Ümummilli Liderimizin ordu quruculuğu sahəsində həyata keçirdiyi tədbirlər bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev

tərəfindən uğurla davam etdirilir. Ölkə rəhbərinin diqqət və qayğısı sayəsində son illərdə ordumuzun döyüş qabiliyyəti daha da artır, maddi-texniki bazası möhkəmləndirilib, hərbiçilərin sosial-məişət şəraiti yaxşılaşdırılıb. Hazırda müasir texnikalarla təchiz edilmiş Azərbaycan Ordusu yüksək nizam-intizam və döyüş qabiliyyətinə malikdir. Ali Baş Komandan Naxçıvan Muxtar Respublikasının müdafiə qabiliyyətinin möhkəmləndirilməsinə də xüsusi diqqət yetirir. Ölkə Prezidentinin 2013-cü il 18 dekabr tarixli Fərmanına əsasən, Naxçıvanda 5-ci Ordu Korpusunun əsasında Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun yaradılması əsası ümummilli liderimiz Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş Naxçıvanın etibarlı müdafiəsi ilə bağlı görülmən tədbirlərin davamıdır.

(Ardı 2-ci səhifədə)

Naxçıvanda ilk milli hərbi hissənin yaradılmasının 25-ci ildönümünü qeyd olunub, hərbi parad keçirilib

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Ali Məclisin sədri deyib: "Bu gün Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun maddi-texniki təminatı davamlı olaraq möhkəmləndirilir, şəxsi heyətin döyüş qabiliyyəti, mənəvi-psixoloji hazırlığı artırılır. Son 25 il ərzində muxtar respublikanın etibarlı müdafiə təminatı ilə bağlı məqsədyönlü tədbirlər həyata keçirilmiş, müxtəlif hərbi təyinatlı 214 obyekt istifadəyə verilmişdir. Əlamətdar jubiley günündə yeni Təlim-Tədris Mərkəzinin istifadəyə verilməsi də ordu quruculuğu sahəsində görülən işlərin davamıdır."

Ali Məclisin sədri Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının müdafiə potensialının gücləndirilməsində, buradakı ordu hissələrinin formalaşmasında Türkiyə Respublikasının təmənnsiz köməkliliyinə görə qardaş Türkiyə dövlətinə, xalqına və Silahlı Qüvvələrinə hörmət və ehtiramını bildirib.

Daha sonra Ali Məclisin sədri şəxsi heyətə müraciətlə deyib: "Bu gün sizin qarşınızda mühüm vəzifələr dayanır. Bilirik ki, daim şərəfli əsgər və zabıt adını doğrultmağa çalışır, Vətənə, ümummilli lider Heydər Əliyev yoluna sədaqət nümayiş etdirirsiniz. Naxçıvan Muxtar Respublikasının fəal strateji mövqedə yerləşməsi sizin üzərinizə düşən məsuliyyəti daha da artırır. Bu gün Silahlı Qüvvələrimizin muxtar respublika ərazisindəki hərbi hissələrində olan birlik, vətənpərvərlik və yüksək döyüş əhvali-ruhiyyəsi torpaqlarımızın etibarlı müdafiəsinə və toxunulmazlığına tam təminat verir. İnsanlar muxtar respublika ərazisindəki ordu birləşmə və hissələrinə güvənərək rahat yaşayır, təsərrüfatlarını genişləndirir, muxtar respublikanın inkişafına öz töhfələrini verirlər."

Ali Məclisin sədri Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun qarşısında duran vəzifələrin bundan sonra da peşəkarcılıqla icra ediləcəyinə əminliklə bir daha Nax-

çıvanda ilk milli hərbi hissənin yaradılmasının 25-ci ildönümünü münasibəti ilə tədbir iştirakçılarını və şəxsi heyəti təbrik edib, çıxışını Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin fikirləri ilə tamamlayıb: "Bu gün Azərbaycan xalqı vahid amal ətrafında birləşib - ölkəmizi daha da gücləndirməliyik, müstəqilliyimizi daha da möhkəmləndirməliyik, ordumuzun gücünü daha da artırmalıyıq ki, ərazi bütövlüyümüzü bərpa edək".

Əlahiddə Ümumqoşun Ordu komandanı general-leytenant Kərəm Mustafayev tədbirdə çir-

döyüş mövqeləri əsaslı şəkildə yenidən qurulub, xidmətin nümunəvi təşkili üçün lazımı şərait yaradılıb. Həyata keçirilən kompleks tədbirlər hərbiçilərin döyüş qabiliyyətinin və mənəvi-psixoloji hazırlığının yüksəlməsinə səbəb olub."

Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov çıxış edərək deyib ki, ümummilli lider Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu ordu quruculuğu tədbirləri bu gün Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. "Naxçıvan Muxtar Respublikasının müdafiəsinin etibarlı təşkili ölkəmizdə həyata keçirilən ordu quruculuğu tədbirlərinin əsas istiqamətlərindəndir. Muxtar respublikada Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun yaradılması və onun müasir silah, döyüş texnikası, aviasiya, hava hücumundan müdafiə qurğuları ilə təchiz olunması bu sahədə görülən işlərin tərkib hissəsidir. Bu gün Əlahiddə Ümumqoşun Ordu istənilən döyüş tapşırıqlarını yerinə yetirməyə qadirdir."

Zakir Həsənov Naxçıvanda ilk milli hərbi hissənin yaradılmasının 25-ci ildönümünü münasibətilə şəxsi heyətə təbriklərini çatdırıb.

Sonra Naxçıvan Muxtar Respublikasında ilk milli hərbi hissənin yaradılmasının 25-ci ildönümünə həsr olunmuş hərbi parad keçirilib.

Hərbi parad Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Naxçıvan Muxtar Respubli-

meydana daxil olublar. Bu gün Heydər Əliyev adına Hərbi Lisey mötəbər hərbi təhsil müəssisəsinə çevrilib. Gələcəyin zabitləri üçün hər cür tədris şəraiti yaradılıb. Liseyin məzunları Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin müxtəlif bölmələrində ləyaqətlə xidmət edir, Naxçıvanın qədim hərbi ənənələrini şərəflə yaşadırlar.

Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun mexanikləşdirilmiş, motoratıcı, xüsusi təyinatlı, kəşfiyyat, dağ atıcı, tank, reaktiv artilleriya, hava hücumundan müdafiə və rabitə bölmələrinin, Daxili Qoşunların "Naxçıvan" Əlahiddə Əməliyyat Briqadasının, "Naxçıvan" Əlahiddə Sərhəd Diviziya-

"Kobra" yüngül zirehli transportyoru, iriçaplı pulemyot quraşdırılmış "Sandkat" avtomobilləri meydana daxil olub. Azərbaycanda istehsal olunan və beynəlxalq sərgilərdə böyük maraqla qarşılanan "Marauder" zirehli döyüş maşınları, "Orbiter-3B" pilotsuz uçuş aparatları tribuna önündən keçib. Sonra dağlıq ərazidə aparılan döyüşlərdə yüksək manevrliyi ilə seçilən "Lançer" reaktiv artilleriya kompleksi, "Sani" minaatanları, avtomobillər üzərində quraşdırılmış müxtəlif markalı artilleriya qurğuları, tank əleyhinə "D-44" topu və "MT-12" topları, atəş dağlıqlı və effektivliyinə malik "D-30" haubitsası, "D-20" və "M-46" top haubitsası, atəş uzaqlığı 35 kilometrə qədər olan "Qiasint-B" topları nümayiş olundu.

Hərbi parad "BM-21 Qrad", "Qrad-LAR", "Sakarya", "Qasırga" yayılım atəşli reaktiv sistemləri, "Smec" döyüş maşını, idarəetmə məsafəsi və məhvetmə imkanı artırılmış "OSA", "S-125" zenit raket kompleksləri, zirehli transportyor "BTR-82A", piyadaların döyüş maşınları 2 və 3, özüyəriyən tank əleyhinə "Xrizantema" kompleksi, müasir aşkaretmə, izləmə və atəşaparma cihazları ilə təchiz olunmuş "T-72 M1" və "T-90C" tankları, eləcə də "T-90C" tankı üzərində quraşdırılmış "TOS-1A" reaktiv sistemi və özüyəriyən artilleriya qurğusu "Qvozdika" keçidi davam etdirib. Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun silahlanmasında olan silah və texnika kolonunu "ZQ-23-2" zenit qurğularının keçidi tamamlayıb.

"Mİ-17-1V" hərbi vertolyotu Azərbaycan bayrağını dalğalandırıb, "SU-25" döyüş təyyarələri, "Mİ-17-1V" və "Mİ-35M" vertolyotları müxtəlif döyüş düzülüşündə səmanı fəth ediblər. Bununla da hərbi parad başa çatıb.

Müstəqillik günündə Naxçıvanda ilk milli hərbi hissənin yaranmasının 25-ci ildönümünə həsr olunmuş hərbi paradın keçirilməsi Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin muxtar respublikadakı birləşmə və hissələrin güc və qüdrətini bir daha nümayiş etdirib.

AZƏRTAC

xış edərək deyib ki, bu gün muxtar respublikada hərbi xidmətin günün tələbləri səviyyəsində təşkili üçün hər cür şərait yaradılıb. "Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun maddi-texniki bazası möhkəmləndirilib, ordu ən müasir silahlarla təchiz olunub, Əlahiddə Aviasiya hərbi hissəsi yaradılıb. Muxtar respublikadakı bütün hərbi hissələr, xüsusilə də müdafiə zolağında yerləşən

kasındakı Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun, birləşmə və hissələrinin 2 min nəfərə yaxın şəxsi heyəti, 160-dan çox hərbi texnika və silah sistemləri, o cümlədən 10-dan artıq döyüş vertolyotu və təyyarəsi iştirak edib. Hərbi parad minlərlə muxtar respublika sakini izləyib.

Paradda ilk olaraq Azərbaycan Respublikasının Dövlət bayrağı altında Heydər Əliyev adına Hərbi Liseyin kursantları

likası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Mülki-müdafiə alayının şəxsi heyəti nizami addımlarla tribunanın önündən keçiblər.

Sonra hərbi texnikanın keçidi olub.

Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun bayrağının ardınca üzərində tank əleyhinə idarə olunan "SPAYK" raket kompleksləri quraşdırılmış "Qred Vul" avtomobilləri, "Ştorm-3" Sofa maşını,

Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun yeni Təlim-Tədris Mərkəzi istifadəyə verilib

Oktyabrın 18-də Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun yeni Təlim-Tədris Mərkəzi istifadəyə verilib. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vasif Talibov açılış tədbirində iştirak edib.

Tədbirdə "Naxçıvan Muxtar Respublikasına xidmətlərə görə" və "Rəşadətli əməyə görə" nişanlarının, bir qrup hərbi xidmətə isə Ali Məclis sədrinin hədiyyələrinin təqdimatı olub.

Qeyd olunub ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi sədrinin 2017-ci il 17 oktyabr tarixli sərəncamı ilə hərbi xidmətdə səmərəli fəaliyyətinə görə 10 hərbi "Naxçıvan Muxtar Respublikasına xidmətlərə görə", 10 hərbi isə "Rəşadətli əməyə görə" nişanları ilə təltif olunub.

Ali Məclisin sədri "Naxçıvan Muxtar Respublikasına xidmətlərə görə" və "Rəşadətli əməyə görə" nişanlarını, eləcə də hədiyyələri hərbiçilərə təqdim edib.

Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov döyüş hazırlıqlarının həyata keçirilməsində əldə etdikləri nailiyyətlərə, xidməti vəzifələrin və qarşıya qoyulan tapşırıqların yerinə yetirilməsində fərqləndiklərinə görə

bir qrup hərbi qulluqçuya "Şücaətə" görə və "Hərbi xidmətdə fərqləndiyinə görə" 1-ci, 2-ci və 3-cü dərəcəli medallarını, bir qrup hərbi qulluqçuya isə vaxtından əvvəl hərbi rütbələri təqdim edib.

Sonra Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vasif Talibov və Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Təlim-Tədris Mərkəzinin

açılışını bildiren lenti kəsiblər.

Mərkəzlə tanışlıq zamanı qeyd olunub ki, 3 mərtəbədə ibarət olan binada simulyasiya mərkəzi, trenajor zalı, zirehli texnika, raket-artilleriya sistemləri, rabitə, taktiki hazırlıq, qarovul hazırlığı, atəş hazırlığı, topoqrafiya, komandir hazırlığı və digər sinif otaqları, kitabxana, mətbəə, xarici dillər kabinəsi və 700 yerlik tədbirlər zalı vardır. Hərbi tədris proqramının keyfiyyətlə mənimsənilməsi, şəxsi heyətin peşəkarlığının və nəzəri biliklərinin artırılması üçün sinif otaqlarında lazımı şərait yaradılıb, kompüterlər quraşdırılıb, əyani vəsaitlər və məlumat stendləri qoyulubdur.

Trenajor zalında tank, artilleriya və digər zirehli texnikaların idarə olunması, eləcə də texniki və atış sistemləri üzrə 18 trenajor quraşdırılıb. Trenajorlar vasitəsilə zirehli texnikaların idarə olunması və döyüş zamanı onlardan atəş açılması üzrə təlimlərin keçirilməsi öyrədiləcəkdir. Keçirilən təlimlərin sonunda qiymətləndirmənin aparılması isə şəxsi heyətin bilik səviyyəsini və peşəkarlığını müəyyən etməyə imkan verəcəkdir.

Simulyasiya mərkəzində artilleriya qurğularının taktiki-texniki xüsusiyyətləri, həmçinin atışın idarə olunması üzrə məşğələlərin praktik mənimsənilməsi

təlim meydançası döyüş sursatı sərf etmədən müxtəlif şəraitdə atəşin idarə olunmasını həyata keçirməyə imkan verir. Həmçinin burada atəş tapşırıqlarının təhlil etmək və qiymətləndirmək, atəş göstəricilərinin dəqiqliyinin müqayisə etmək mümkündür.

Tədbir zalına baxış zamanı Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun keçdiyi inkişaf yolundan bəhs edən film göstərilib.

Kitabxanada Azərbaycan və dünya ədəbiyyatı nümunələri, eləcə də ordumuzun keçdiyi tarixi inkişaf yolunu əks etdirən 16 mindən artıq kitab, qəzet və jurnal materialları qoyulub. Burada şəxsi heyət üçün gündəlik dövrü mətbuatla tanış olmaq, hərbi və bədii ədəbiyyatları mütaliə etmək imkanı vardır. Həmçinin kitabxanada Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi sədrinin 2017-ci il 28 avqust tarixli sərəncamına uyğun olaraq "Oxunması zəruri olan kitablar"dan ibarət guşə də yaradılıb.

Ali Məclisin sədri Təlim-Tədris

üçün hər cür şərait yaradılıb, otaqlarda mərkəzdən idarə olunan və xüsusi proqram təminatına malik 100 kompüter və proyektorlar quraşdırılıb. Atəş hazırlığı otağında yaradılan virtual

Mərkəzin imkanlarından səmərəli istifadə olunması, şəxsi heyətin nəzəri biliklərinin və döyüş hazırlığının daha da artırılması ilə bağlı tapşırıqlar verib.

AZƏRTAC

ATƏT sədrliyi Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin görüşünə dair bəyanat yayıb

Bu il ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrliyi Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin ATƏT Minsk Orupunun həmsədrlərinin təşəbbüsü ilə Cenevrədə keçirilən görüşü barədə bəyanat yayıb.

AZƏRTAC-ın məlumatına görə, ATƏT-in rəsmi sahifəsində yerləşdirilmiş bəyanatda bildirilir ki, ATƏT-də sədrliyi həyata keçirən Avstriya tərəfi prezidentlərin görüşünü diqqətlə izləyib və hər iki ölkə prezidentinin yeni söylərini alqışlayır.

Sədrliyin mətbuat nümayəndəsi bildirib: "Biz yeni impulsları və prezident-

lərin danışıqlar prosesini intensivləşdirmək üçün tədbirlər görməsini və təmas xəttində gərginliyin azaldılması üçün əlavə addımlar axtarmasını görməkdən məmnunuq".

Bəyanatda, həmçinin qeyd edilib ki, sədrlik bu yeni söylərin Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həlli üçün konkret addımlarda öz əksini tapacağına ümid bəsləyir. "Cəhdlərin mərkəzində sülh planlaşdırılması durmalıdır. ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsi Anjey Kasprşik tərəfindən təmsil olunan ATƏT sədrliyi münaqişə tərəflərinin sülhə nail olması üçün göstərdiyi söylərini bundan sonra da dəstəkləməkdə davam etməyə hazırdır", - deyərək bəyanatda vurğulanır.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatı

Ermənistan silahlı birləşmələri atəşkəs rejimini pozub

20 oktyabr 2017-ci il.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iriçaplı pulemyotlardan da istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 143 dəfə pozub.

Ermənistan Respublikası Noyemberyan rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə, İcevan rayonunun Berkaber, Paravakar kəndlərində yerləşən mövqelərdən Ağstafa rayonunun Köhnəqışlaq, Qazax rayonunun Kəmərlı, Qaymaqlı, Qızıllıacılı kəndlərində, Berd rayonunun Çinari və Ayqedzor kəndlərində yerləşən mövqelərdən Tovuz rayonunun Ağ-

dam, Koxanəbi, Muncuqlu kəndlərində, Krasnoselsk rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gedəbəy rayonunun Göyəli, Zamanlı kəndlərində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqələrimiz atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işğal altında olan Göyarx, Çiləbürt, Ağdam rayonunun Şıxlar, Baş Qərvənd, Cəvahirli, Qaraqaşlı, Yusifcanlı, Mərzi, Xocavənd rayonunun Kuropatkino, Füzuli rayonunun Aşağı Veysəli, Qobu Dilağarda, Qərvənd, Qaraxanbəyli, Qorqan, Kürdlər, Horadiz, Cəbrayıl rayonunun Nüzgar və Mehdi kəndləri yaxınlığında, həmçinin Goranboy, Tərtər, Ağdam və Xocavənd rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də Silahlı Qüvvələrimizin mövqeləri atəşə tutulub.

General-polkovnik Zakir HƏSƏNOV:

Əlahiddə Ümumqoşun Ordu qarşıya qoyulan bütün vəzifələri yerinə yetirməyə qadirdir

Naxçıvan Muxtar Respublikasında ilk milli hərbi hissənin yaradılmasının 25-ci ildönümünə həsr olunmuş hərbi parad yüksək səviyyədə keçdi. Paradda ən müasir silahlar və texnikalar nümayiş olundu. Bunların hamısı Naxçıvan Muxtar Respublikasında yerləşən Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun sahib olduğu müasir silahlar və texnikalardır. Bu baxımdan əminliklə demək olar ki, Naxçıvan Muxtar Respublikasının müdafiə qabiliyyəti xeyli gücləndirilib və Əlahiddə Ümumqoşun Ordu qarşıya qoyulan bütün vəzifələri yerinə yetirməyə hazırdır, buna tam qadirdir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri oktyabrın 18-də Naxçıvan şəhərində keçirilən paradan sonra mətbuat nümayəndələrinə açıqlama verən Azər-

baycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov bildirib.

Zakir Həsənov deyib: "Bildiniz kimi, Azərbaycan Res-

publikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyev Naxçıvanın müdafiə potensialının daim gücləndirilməsinə xüsusi diqqət yetirir. O da

məlumdur ki, Ali Baş Komandanın son illər ordu quruculuğu sahəsində həyata keçirdiyi islahatlar nəticəsində Azərbaycan Silahlı Qüvvələri bölgənin ən qüdrətli ordusuna çevrilib. Bu gün beynəlxalq araşdırma mərkəzləri dünyanın ən güclü ordularının siyahısını tərtib edərkən Azərbaycan Ordusuna da xüsusi diqqət ayırırlar. Bir sıra ölkələrin yer aldığı reyting siyahısında Azərbaycan Ordusu layiqli yerini tutur".

Reyting siyahısı müəyyənləşdirilərkən çox mühüm məsələlərin, xüsusən, orduların döyüş hazırlığı səviyyəsinin nəzərə alındığını qeyd edən Müdafiə naziri vurğulayıb ki, Azərbaycan Ordusunun yüksək döyüş hazırlığı, nizam-intizamı və vətənpərvərliyi xüsusi qeyd olunur.

Nazir bildirib ki, bu il keçirilən təlimlərdə Naxçıvanda yerləşən Əlahiddə Ümumqoşun Ordu Silahlı Qüvvələrdə döyüş hazırlığına, nizam-intizamına görə birinci yeri tutub. Bu da onu göstərir ki, Ali Baş Komandanın bütün tapşırıqları burada dəqiqliklə yerinə yetirilir.

"Naxçıvanda dəfələrlə döyüş atışlı təlimlər keçirilib. Bu təlimlərdə qardaş Türkiyə Respublikasının Silahlı Qüvvələrinin bölmələri də iştirak ediblər. Ötən günlərdə Tbilisidə Gürcüstan, Türkiyə və Azərbaycan Müdafiə nazirlərinin üçtərəfli görüşü olub. Həmin görüşdə plana uyğun olaraq ikitərəfli və üçtərəfli hərbi təlimlərin keçirilməsi barədə razılıq əldə edilib. Bütün bunlar yaxın vaxtlarda icra olunacaq", - deyərək general-polkovnik Zakir Həsənov deyib.

"Xidmətimə qiymət verildiyinə görə qürurluyam"

Ordu quruculuğunda qazanan uğurlar ilk növbədə özünü Silahlı Qüvvələrin şəxsi heyətinin döyüş hazırlığında göstərir. Hazırda dövlət rəhbərliyinin orduya göstərdiyi diqqət və qayğı sayəsində regionda güc sahibi olan, müasir silah və texnika ilə təchiz edilən ordumuz formalaşmışdır. Silah və texnikanı bacarıqla idarə edən, daim nümunəvi xidmətləri ilə fərqlənən və yuxarı komandanlıq tərəfindən qiymətli hədiyyələrlə mükafatlandırılan hərbi qulluqçularımızla hər görüş bizi də qürurlandırır.

Bu yaxınlarda Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov nazirliyin digər rəhbər heyəti ilə birlikdə ön xətdə olub. Yeni tikilən hərbi hissənin açılışından sonra döyüş növbətçiliyini yoxlayan nazir nümunəvi xidməti ilə fərqlənən hərbi qulluqçuları qiymətli hədiyyələrlə təltif edib. Həmin hərbi qulluqçulardan birini - müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu əsgər Altun Əliyevi sizlərə tanıtmaq istəyirəm.

Altun Tovuz rayonundandır. Bir ildir bu hərbi hissədə xidmət edir. Qısa vaxtda öz çalışqanlığı ilə komandanlığın rəğbətini

qazanıb. Dəfələrlə komandanlıq tərəfindən təşəkkür və fəxri fərmanla təltif olunub. Bu gün Altun Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun ona hədiyyə etdiyi saatı qolunda qürurla gəzdirir. Onun sevinci, fərəhi elə gözlərindən də seziilir.

- Çox sevinirəm ki, cənab nazirimizlə görüşüb, qiymətli hədiyyə alanların sırasında olmuşam, - əsgər deyir. - Həmin gün həyatıma qızıl hərflərlə yazıldı. Heç vaxt nə həmin anı, nə də aldığım bu qiymətli hədiyyəni unutmaram. Bundan sonrakı xidmətimlə mənə göstərilən yüksək etimada layiq olmağa çalışacağam.

Altun deyir ki, Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənova dönə-dönə minnətdarlıq, çünki birbaşa bölmələrimizə gələrək xidmətimizi qiymətləndirir. "Nazir mövqedə xidmətimizlə, şəraitimizlə yaxından maraqlandı. O, mənə saat hədiyyə edəndə daşdığı formanın, seçdiyim peşənin məsuliyyətini daha da dərinləndirərək etdim. Bundan sonra da daha nümunəvi xidmət edəcəyimə söz verdim.

Altun kimi gəncləri tanıdıqca biz də fərəhlənirik. Çünki Vətəni sevmək, qorumaq, onun uğrunda can fəda etmək hər şeydən müqəddəsdir. Vətən bacarıqlı, çalışqan insanların çiyində yüksəlir.

İnsan gördüyü işə qiymət verildiyini hiss etdikdə, daha da ruhlanır. Silahlı Qüvvələrin şəxsi heyəti də onlara göstərilən diqqət və qayğıdan fərəhlənir, xidmətdə daha da nümunəvi olmağa çalışır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin çıxışlarının birində dedi ki "Vətəni müdafiə etməyə çalışsan hər bir vətəndaş, hər bir gənc bizim üçün əziz, qiymətli və dəyərlidir" sözləri dövlət rəhbəri tərəfindən hər bir əsgərimizə, Vətəni böyük məsuliyyətlə qoruyan bir döyüşçüyə verilən ən yüksək qiymətdir.

**Baş leytenant
Məhəmməd NƏSİRLİ,
"Azərbaycan Ordusu"**

Vətəndaşlıq borcu - əsgər şərəfi

Ön xətdə yerləşən "N" hərbi hissəsinin döyüş mövqeyindəyik. Səngərdə düşmənlə üzbəüz dayanaraq, torpaqlarımızın keşiyini çəkən Azərbaycan əsgəri ilə görüşün sevincini yaşayırıq.

İlk həmsöhbətim manqa komandiri kiçik çavuş Rahib Verdiyevdi. O, mövqedə yaradılan şəraitdən, şəxsi heyətin nümunəvi xidmətindən söz açır: "Ali Baş Komandan İlham Əliyev və ordu rəhbərliyi tərəfindən göstərilən yüksək diqqət və qayğı şəxsi heyətimizin döyüş əzmini daha da artırıb, hər bir kəsə Vətənə, torpağa sədaqət hissini, qələbə ruhunu yüksəldib. Burada da əsgərlərimizin yüksək nizam-intizamı, döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlığına sahib olmaları göz önündədir".

Manqa komandirinə qəzetimiz üçün "Nümunəvi xidmət" rubrikasına yazı hazırlamaq istəyimi bildirdikdə kiçik çavuş Rahib Verdiyev heç kəsi fərqləndirmək istəmədi. "Biz bir ailəlik və hər kəs nümunəvi xidmət edir. Hər bir hərbi qulluqçu anlayır ki, Vətənimizin müdafiəsində mətin dayanmaq onun əsas borcudur.

Ona görə də şəxsi heyətin arasından seçim etmək, kimisə fərqləndirmək çətindir. Müəllimlərimdən biri həmişə deyirdi ki, sağirdlərimizi müqayisədə fərqləndirmək mümkündür. Ona görə də müqayisədə əsgər Xəqani Kərimovun adını qeyd etmək istədim".

Söhbət zamanı öyrənirəm ki, əsgər Xəqani Kərimov ordu sıralarına Quba rayonundan çağırılıb və 10 aydır torpaqlarımızın müdafiəsində onun da töhfəsi var. Ürəyi qisas hissi ilə alışıb yanan, torpaqlarımızı düşməndən azad etmək, şəhidlərimizin qisasını almaq arzusu ilə yaşayan əsgər güclü Azərbaycan Ordusu sayəsində tezliklə vüsalına çatacağını bildirir: "Məktəb illərində müəllimlərimdən və valideynlərimdən ermənilərin bizim xalqın başına gətirdiyi əzab-əziyyətlər, vəhşiliklər haqqında çox eşitmişəm, Milli Qəhrəmanı-

mız Çingiz Mustafayevin Qarabağda lentə aldığı görüntüləri çox izləmişəm. Bütün bunlar qəlbimi parçalayırdı. İnsanlığa yad olan hərəkətlərin, xalqımızın başına açılan oyunların qisasını almaq üçün bu formanı geyinmək qararıma gəldim. Fəxr edirəm ki, bu gün güclü Azərbaycan Ordusunun əsgəriyəm. Ordumuz mənim təmsalimə bütün Azərbaycan xalqını vüsalına çatdırmaq gücündədir".

Əsgər Xəqani Kərimov "nümunəvi xidmət etməyin sirri nədedir?" sualına cavab olaraq onu da bildirdi ki, hər bir əsgər yoldaşı kimi o da xidmətini düzgün təşkil etməyə, verilən əmr və tapşırıqları vaxtında yerinə yetirməyə, sahib olduğu peşəyə dərinləndirilmiş, müasir silah və texnikanı mənimsəməyə çalışıb: "Mən fəxr edirəm ki, xidmətimi ön xətdə davam etdirirəm və xidmətimlə komandirlərimin, əsgər yoldaşlarımla rəğbətini qazanıram. İçimdən gələn məsuliyyət hissi, vətəndaşlıq borcu, əsgər şərəfi, torpaq təəsübkeşliyinin sayəsində başqa cür olmağa haqqım da çatmır. Gələcəkdə xidmətimi düzgün təşkil edəcək və hər zaman torpaqlarımızın keşiyində dayanaraq xalqımızı düşmənlərimizdən qoruyacağıq".

Söhbət zamanı əsgər Kərimov idmanın boks növü ilə məşğul olduğunu və dəfələrlə yarışlara qatılaraq nailiyyətlər əldə etdiyini bildirdi. Dünənün idmançısı, bu günün əsgəri olan X.Kərimov idmanı insanın formalaşmasında əsas amillərdən biri kimi qeyd etdi. "Fiziki cəhətdən möhkəm olmağımız üçün komandirlərimizin sayəsində burada idman şəhərciyi yaradılıb. Hər gün nizam qaydasına uyğun olaraq fiziki hazırlıq tədbirləri keçirilir. Hərbi qulluqçunun döyüş hazırlığı və fiziki hazırlığı yüksək səviyyədə olmalıdır".

Mərd oğullarımızla sağollaşmaq yola düşürəm. Bir daha əmin oluram ki, işğal altında olan torpaqlarımızı azad etməyə hər zaman hazırıq.

**Leytenant
Orxan HÜSEYNLİ,
"Azərbaycan Ordusu",
foto
Coşqun CƏFƏROVUNDUR**

Silahlı Qüvvələrdə Dövlət Müstəqilliyi Günü qeyd edildi

26 il əvvəl Azərbaycan Respublikası Ali Soveti Dövlət müstəqilliyi haqqında Konstitusiyaya Aktını qəbul etdi. Xalq XX yüzillikdə ikinci dəfə müstəqillik bayrağı qaldırdı. Sonrakı dövrdə müstəqilliyimizin möhkəmləndirilməsi ulu öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. 1993-cü ildə xalqın təkidi ilə Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətə qayıdışı müasir dövlətçiliyimizin bünövrəsi oldu. Hazırda bu dövlətçilik strategiyasını Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev uğurla davam etdirir. Dövlət Müstəqilliyi Günü Silahlı Qüvvələrimizdə də qeyd olundu. Həzi Aslanov adına Mərkəzi Zabitlər Evi və Gəncə Qarnizonu Zabitlər Evinin təşkilatçılığı ilə hərbi hissələrdə keçirilən tədbirlərdə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin və Azərbaycanın müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olan vətəndaşlarımızın xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi. Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni səsləndirildi.

Dövlət Müstəqilliyinin 26-cı ildönümü münasibəti ilə Hərbi Dəniz Qüvvələrinin matrosları Milli Azərbaycan Tarixi muzeyində ekskursiyada oldular. Azərbaycan tarixinin bütün dövrlərini əks etdirən 300 minə-dək eksponatın qorunduğu bu muzey məşhur neft sahibkarı, görkəmli xeyriyyəçi, ictimai xadim Hacı Zeynalabdin Tağıyevin 1895-1901-ci illərdə tikilmiş yaşayış mülkündə yerləşir. 2005-2007-ci illərdə Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin təşəbbüsü və dəstəyi ilə yenidən bərpa olunmuş bu binada, H.Z.Tağıyevin ev-muzeyi də fəaliyyət göstərir. Muzeyin iki mərtəbəsində Azərbaycan tarixinin ən qədim dövrlərindən XX əsrin 20-ci illərindəki inkişafını əks etdirən ekspozisiyalar təşkil olunub. Zəngin və qədim tariximizin hər hansı dövrünə, həmin dövrdə baş verən hər hansı mühüm hadisəyə, xalqımızın heyat və məişətinə aid dəyərli məlumat müvafiq eksponatlarda əksini tapıb.

Muzeyin tarixindən danışan bələdçi 2007-ci ildə başa çatan yenidənqurma işlərindən sonra Ali Baş Komandan İlham Əliyevin və Mehriban Əliyevanın Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin açılışında iştirakından, Muzeyin fəxri qonaqlar kitabında yazdığı sözlərdən danışdı. Matrosların muzeylə tanışlığı başlandı.

***

"N" hərbi hissəsində təşkil olunan tədbirdə polkovnik Elşad Pənahov çıxış edərək şəx-

su ilə hər birinizi bayram münasibəti ilə təbrik edir, şərəfli xidmətinizdə uğurlar arzulayıram.

Polkovnik-leytenant Zöhrab İmamquliyev də çıxış edərək hərbiçiləri Mərkəzi Zabitlər Evinin kollektivi adından bayram münasibəti ilə təbrik etdi.

- Belə mötəbər günləri daim əsgərlərimizlə bir arada keçirməkdən sevinc hissi duyuruq, - polkovnik-leytenant dedi. - Azərbaycan əsgəri cəsurdur, mərdir və torpaqlarımızın keşiyində inamla dayanır. Xalqımızın hər bir vətəndaşı sizinlə qürur duyur, sizləri güvənc yeri bilir. Müstəqilliyimiz sizlərin və Vətən uğrunda fədakarlıq göstərmiş mərd oğulların vətənpərvərliyi, hərbi anda sadıqlığı, uğurlu xidməti nəticəsində qorunur və qorunacaqdır. Sizinlə fəxr edirik.

Müstəqilliyimiz, torpaqlarımızın bütövlüyü uğrunda canlarından keçən şəhidlərimizə xitabən, zalda əyləşən zabitlər, gizirlər və əsgərlərlə birgə "Şəhid varsa, torpaq da var, Vətən də, şəhidlərə ölüm yoxdur Vətəndə!" şüarını səsləndirən polkovnik-leytenant Zöhrab

paqlarımızı işğaldan azad etmək. Hərbi hissələrimizin şəxsi heyəti Ali Baş Komandanın döyüş əmrinə bir nəfər kimi hazırdır. Belə mötəbər günləri tezliklə ata-baba torpaqlarımızda qeyd etmək, üçrəngli bayrağımızı Şuşada, Laçında, Kəlbəcərdə... dalğalandırmaq arzu-

İmamquliyevin çıxışı hamını rıqqətə gətirdi.

Tədbir Mərkəzi Zabitlər Evinin yaradıcı kollektivinin maraqlı konsert proqramı ilə yekunlaşdı.

***

Dövlət Müstəqilliyinə həsr olunmuş tədbirdə Hərb Tarixi

Muzeyinin reisi ehtiyatda olan polkovnik Əzizağa Qənizadə çıxış edərək bildirdi ki, Azərbaycan bir əsrdə iki dəfə müstəqillik əldə etmək, özünün suveren dövlətini yaratmaq imkanını qazandı. "Təəssüflər olsun ki, birinci dəfə bu imkan daxili çəkişmələr, xarici müdaxilə və beynəlxalq təminatın olmaması səbəbindən itirildi. Xalqımıza bu tarixi imkan bir də 71 ildən sonra nəsib oldu. 1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin sessiyasında "Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi haqqında Konstitusiyaya Aktı" qəbul olundu...

Xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdan ümummilli lider Heydər Əliyev Azərbaycana siyasi müdriklik gətirdi. Məhz Ümummilli Liderin zəngin siyasi təcrübəsi, yüksək idarəçilik bacarığı, Vətənə tükənməz sevgisi Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini təhlükədən qurtardı. Müstəqil Azərbaycan Respublikası möhkəm

baycanın dövlət müstəqilliyi uğrunda yorulmadan mübarizə aparan, bu işə dünya ölkələrinin potensial gücünün təsir qüvvəsini cəlb etməyə çalışan Ulu Öndər dəfələrlə demişdir ki, bizim məqsədimiz Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü təmin etməkdən, Cənubi Qafqaz regionunda möhkəm və ədalətli sülhə nail olmaqdan ibarətdir.

Polkovnik onu da qeyd etdi ki, müasir dövrdə Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev Ümummilli Liderin siyasi kursunu uğurla davam etdirir.

Müstəqillik Gününə həsr olunmuş qısametrajlı film nümayiş edildi.

Tədbirdə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutunun kollektivi adından muzeyə qədim və orta əsrlər dövrünə məxsus arxeoloji materiallar hədiyyə olundu.

Sonda Həzi Aslanov adına Mərkəzi Zabitlər Evinin və Dövlət Kukla Teatrının yaradıcı kollektivləri maraqlı proqramla çıxış etdilər.

***

"N" hərbi hissəsində keçirilən tədbirdə isə polkovnik-leytenant Əbülfət Xəlilov çıxış edərək şəxsi heyəti bayram münasibəti ilə təbrik etdi. "Müstəqilliyimizin qorunub saxlanması Azərbaycan Ordusunun rolu danılmazdır", - deyən zabit Azərbaycan dövlətçiliyinin möhkəmlənməsində hərbi qulluqçuların da üzünə böyük məsuliyyət düşdüyünü qeyd etdi.

Polkovnik-leytenant Zöhrab İmamquliyev çıxış edərək hərbiçilərimizi kollektiv adından bayram münasibəti ilə təbrik edərək bildirdi: "Torpaqlarımızın keşiyində inamla dayanaraq bizlərə rahatlıq bəxş verən Azərbaycan əsgəridir. Azərbaycan xalqı sizlərlə qürur duyur, sizlərə inanır. Biz də həmişə sizlərə xidmət etməyə hazırıq".

Tədbir Mərkəzi Zabitlər Evinin yaradıcı kollektivinin maraqlı konsert proqramı ilə davam etdirildi.

(Ardı 7-ci səhifədə)

Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin şəxsi heyəti ilə ictimai-siyasi hazırlıq sistemində keçirilən dərslər

(İctimai-siyasi hazırlıq qrupunun rəhbərinə dərslər hazırlaşmaq üçün kömək)

Suallar:

1. Azərbaycan Respublikasının dövlət quruluşu.
2. Silahlı Qüvvələrin dövlət institutları arasında yeri və rolu.

Azərbaycan Respublikasının dövlət quruluşu

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası - dövlətimizin Əsas Qanunu ümummilli lider Heydər Əliyevin sədrliyi ilə hazırlanmış, 1995-ci il noyabrın 12-də ümumxalq səsverməsi - referendumda qəbul edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında dövlət hakimiyyəti haqqında aşağıdakılar qeyd edilir:

- Azərbaycan Respublikasında dövlət hakimiyyətinin yeganə mənbəyi Azərbaycan xalqıdır. Azərbaycan xalqı Azərbaycan Respublikası ərazisində yaşayan, Azərbaycan dövlətinə və onun qanunlarına tabe olan Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarından ibarətdir.

- Sərbəst və müstəqil öz müqəddəratını həll etmək və öz idarəetmə formasını müəyyən etmək Azərbaycan xalqının suveren hüququdur. Azərbaycan xalqı öz suveren hüququnu bilavasitə ümumxalq səsverməsi - referendum və ümumi, bərabər və birbaşa seçki hüququ əsasında sərbəst, gizli və şəxsi səsvermə yolu ilə seçilmiş nümayəndələri vasitəsilə həyata keçirir.

- Xalqın seçdiyi səlahiyyətli nümayəndələrindən başqa heç kəsin xalqı təmsil etmək, xalqın adından danışmaq və xalqın adından müraciət etmək hüququ yoxdur.

- Azərbaycan xalqı vahiddir. Azərbaycan xalqının vahidliyi Azərbaycan dövlətinin təməli təşkil edir. Azərbaycan Respublikası bütün Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının ümumi və bölünməz Vətənidir.

- Azərbaycan xalqının heç bir hissəsi, sosial qrup, təşkilat və ya heç bir şəxs hakimiyyətin həyata keçirilməsi səlahiyyətini mənimsəyə bilməz. Hakimiyyətin mənimsənilməsi xalqa qarşı ən ağır cinayətdir.

Azərbaycan Respublikasının dövlət quruluşunun siyasi əsasları bunlardır:

Azərbaycan dövləti demokratik, hüquqi, dünyəvi, unitar respublikadır. Azərbaycan Respublikasında dövlət hakimiyyəti hakimiyyətlərin bölünməsi prinsipi əsasında aşağıdakı qaydada təşkil edilir:

- qanunvericilik hakimiyyətini Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi həyata keçirir;

- icra hakimiyyəti Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə mənsubdur;

- məhkəmə hakimiyyətini Azərbaycan Respublikasının məhkəmələri həyata keçirir.

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında aşağıdakı müddəalar açıqlanır:

- Qanunvericilik, icra və məhkəmə hakimiyyətləri qarşılıqlı fəaliyyət göstərir və öz səlahiyyətləri çərçivəsində müstəqildir.

- Azərbaycan dövlətinin başçısı Azərbaycan Respublikasının Prezidentidir. O, ölkəmizin daxili və xarici münasibətlərində

Mövzu: Azərbaycan Respublikasının dövlət quruluşu, dövlət rəmzləri, inzibati ərazi bölgüsü, iqtisadi inkişafı.

İctimai-siyasi hazırlıq qrupunun rəhbərinə bu dərslər hazırlaşarkən Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasından, Azərbaycan tarixinə dair tarixi və bədii ədəbiyyatdan istifadə etmək və mövzunu bölmənin gündəlik həyatı ilə bağlamaq tövsiyə olunur.

Azərbaycan dövlətini təmsil edir.

- Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Azərbaycan xalqının vahidliyini təcəvül edir və Azərbaycan dövlətçiliyinin varislərini təmin edir.

- Azərbaycan Respublikası Prezidenti Azərbaycan dövlətinin müstəqilliyinin, ərazi bütövlüyünün və Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı müqavilələrə riayət olunmasının, məhkəmə hakimiyyətinin müstəqilliyinin təminatçısıdır.

- Azərbaycan Respublikasının ərazisi vahiddir, toxunulmazdır və bölünməzdir.

- Azərbaycan Respublikasının daxili suları, Xəzər dənizinin (gölünün) Azərbaycan Respublikasına mənsub olan bölməsi, Azərbaycan Respublikasının üzərindəki hava məkanı Azərbaycan Respublikası ərazisinin tərkib hissəsidir.

- Azərbaycan Respublikasının ərazisi özgeninkiləşdirilə bilməz. Azərbaycan Respublikası öz ərazisinin heç bir hissəsini heç bir şəkildə kimsəyə verməz; yalnız Milli Məclisin qərarı ilə Azərbaycanın bütün əhalisi arasında referendum keçirmək yolu ilə Azərbaycan xalqının iradəsi əsasında dövlət sərhədləri dəyişdirilə bilər.

Azərbaycan Respublikasının dövlət quruluşunun iqtisadi əsasları bunlardır:

- Azərbaycan Respublikasında mülkiyyət toxunulmazdır və dövlət tərəfindən müdafiə olunur. Mülkiyyət dövlət mülkiyyəti, xüsusi mülkiyyət və belediyyə mülkiyyəti növündə ola bilər.

- Təbii ehtiyatlar hər hansı fiziki və hüquqi şəxslərin hüquqlarına və mənafelərinə xələf gətirmədən Azərbaycan Respublikasına mənsubdur.

- İqtisadiyyatın inkişafı müxtəlif mülkiyyət növlərinə əsaslanaraq xalqın rifahının yüksəldilməsinə xidmət edir. Azərbaycan dövləti bazar münasibətləri əsasında iqtisadiyyatın inkişafına şərait yaradır, azad sahibkarlığa təminat verir, iqtisadi münasibətlərdə inhisarçılığa və haqsız rəqabətə yol vermir.

- Azərbaycan Respublikasının pul vahidi manatdır. Pul nişanlarının tədaviyə buraxılması və tədaviyə çıxarılması hüququ yalnız Mərkəzi Banka mənsubdur. Mərkəzi Bank dövlətin müstəsna mülkiyyətidir.

- Azərbaycan dövləti xalqın və hər bir vətəndaşın rifahının yüksəldilməsi, onun sosial müdafiəsi və layiqli həyat səviyyəsinin qayğısına qalır.

Silahlı Qüvvələrin dövlət institutları arasında yeri və rolu

Azərbaycan öz dövlət müstəqilliyini əldə etdikdən sonra dövlət qurumlarının, o cümlədən Silahlı Qüvvələrin yaradılması zəruri oldu. Bu həm də ölkəmizə qarşı olan erməni təcavüzünün qarşısını almaq üçün zamanın əsas tələbidir. O dövrdə Silahlı Qüvvələrin formalaşdırılması üçün hüquqi zəmin yaradılmasına ehtiyac var idi.

Azərbaycan Respublikasının keçmiş ali qanunverici orqanı olan Ali Sovet 9 oktyabr 1991-ci ildə "Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələri haqqında" qanun qəbul etdi və bununla ordunun yaradılması üçün hüquqi təməl yaradıldı. Bu qanun ölkəmizdə hərbi quruculuq prosesinin ilk qanunu idi. Həmin qanunun 1-ci maddəsində Silahlı Qüvvələrin vəzifələri müəyyən olunur və göstərilir ki, "Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələri Azərbaycan Respublikasının suverenliyinin, ərazi bütövlüyünün, onun toxunulmazlığının və mənafeyinin silahlı müdafiəsinə, dövlətə silahlı hücum qarşısının alınmasına, təcavüz olarsa, onun dəf edilməsinə xidmət edir".

Azərbaycan Ordusu 1918-ci ildə yaradılmış Cümhuriyyət ordusunun varisidir. Məlumdur ki, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin 1998-ci il mayın 22-də imzaladığı fərmanla 26 iyun Silahlı Qüvvələr Günü elan olunmuşdur. Bu, tarixi həqiqətin və milli ordu quruculuğunda varislik ənənələrinin bərpa edilməsi baxımından böyük əhəmiyyətə malik bir hadisədir. Bu gün Silahlı Qüvvələrimizin şəxsi heyəti sələflərimiz tərəfindən başlanan müqəddəs işi layiqincə davam etdirir və müstəqil ölkəmizin ordu quruculuğu tarixinə yeni-yeni parlaq səhifələr yazır.

Azərbaycan Respublikasının Əsas Qanununda - Konstitusiyasında da Silahlı Qüvvələrlə və Vətənin müdafiəsi ilə bağlı maddələr öz əksini tapmışdır.

Belə ki, 9-cu maddədə Azərbaycan Respublikasının öz təhlükəsizliyini və müdafiəsini təmin etmək məqsədi ilə Silahlı Qüvvələr və başqa silahlı birləşmələr yaratdığı, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı olduğu qeyd edilir. 76-cı maddədə isə Vətəni müdafiənin hər bir vətəndaşın borcu olduğu, onların qanunla müəyyən edilmiş qaydada hərbi xidmət keçməsi vurğulanır. Silahlı Qüvvələrin fəaliyyətini hərtərəfli tənzimləmək üçün bir qanunun yox, qanunlar toplusunun qəbul edilməsi vacibdir. Odur ki, Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi sonrakı illərdə bir-birinin ardınca qanunlar qəbul etdi və onları təkmilləşdirmək məqsədilə əvvəllər qəbul edilmiş hüquqi aktlara dəyişiklik və əlavələr etdi. Bu baxımdan 10 iyun 1992-ci ildə qəbul olunmuş "Azərbaycan Respublikasında hərbi xidmətə

çağırışın əsasları haqqında" Qanun ən mühüm qanunvericilik sənədlərindən biri oldu. Bu qanunla Azərbaycan Respublikasında hərbi xidmətə çağırışın, əsgəri vəzifənin əsaslarını, gənclərin hərbi xidmətə hazırlıq qaydalarını, hərbi xidmətə çağırışın qaydalarını və şərtlərini, hərbi vəzifələrin və hərbi çağırışçılardan hərbi uçot qaydalarını, səfərbərlik üzrə çağırışın və səfərbərlikdən tərxisətmə üzrə buraxılmanın əsaslarını müəyyənləşdirmək və həmçinin Azərbaycan Ordusu üçün kadrlar hazırlamaq və ordunun daimi döyüş və səfərbərlik hazırlığını saxlamaq təsbit edilir. Bu Qanunla müəyyən edilmiş hədlərdə və növlərdə hərbi xidmət Azərbaycan vətəndaşları üçün məcburidir. 18 yaşına çatan və səhhətinə görə hərbi xidmətə yarıyan kişi cinsindən olan hər bir vətəndaş ordu sıralarında 18 ay müddətində həqiqi hərbi xidmət keçməlidir.

Bu gün Silahlı Qüvvələrimiz müasir texnika, silah və sursatla təchiz olunmuş, ordunun zabit kadrları ilə komplektləşməsinə, hissə və birləşmələrin döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlığının yüksəldilməsinə imkan yaratmışdır.

Quru Qoşunları, Hərbi Dəniz, Hərbi Hava Qüvvələri və Hava Hücumundan Müdafiə Qoşunlarının birləşmə və bölmələrində şəxsi heyətin intizamı yüksəlmiş, hərbi nizamnamələrin tələblərinə riayət olunması bərpa edilmişdir. Bütün bunlar orduya çağırılan gənclərin az bir müddətdə əsl hərbi kimi hazırlanmasına və formalaşmasına imkan yaratmışdır. Müxtəlif hərbi ixtisaslar üzrə mütəxəssislərin hazırlanması üçün təlim mərkəzlərində gərgin işlər aparılmış, lazımi maddi-texniki baza və şərait yaradılmışdır.

Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində müasir standartlara cavab verən tədris bazası mövcuddur. Silahlı Qüvvələrin Təlim və Tədris Mərkəzində Gizirlər Məktəbi və zabidlərin təkmilləşdirilməsi kursları fəaliyyət göstərir.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin 1999-cu il fevralın 20-də imzaladığı fərmana əsasən Hərbi Akademiya fəaliyyətə başlamışdır.

Azərbaycan Ordusunun bütün növlərində, hərbi hissə və birləşmələrdə komanda-qərargah və taktiki təlimlər, dərslər keçirilir, döyüş hazırlığı yüksək səviyyədə saxlanılır.

Əldə olunan nəticələr bir daha sübut edir ki, ordu quruculuğu istiqamətində aparılan dövlət siyasəti Azərbaycan Ordusunun möhkəmlənməsinə və peşəkarlığına xidmət edir.

Azərbaycan Respublikasının 1994-cü ilin mayında NATO-nun "Sülh Naminə Tərəfdaşlıq" proqramına qoşulması NATO ilə

əməkdaşlıqda yeni bir mərhələ idi. Silahlı Qüvvələrimizdə sülhməramlı tabor yaradılmış və bu taborun bir taqımı müxtəlif vaxtlarda Türkiyə taborunun tərkibində Kosovoda, bir bölüyü isə İraqda beynəlxalq sülhəratma missiyasını müvəffəqiyyətlə yerinə yetirib. Hazırda bir bölüyümüz Əfqanıstanda Türkiyə taborunun tərkibində xidmətini uğurla davam etdirir.

1991-1994-cü illərdə Ermənistan Respublikası havadarlarının köməyi ilə Azərbaycan torpaqlarının 20 faizini işğal etmişdir. Azərbaycan dövləti ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında respublikamızın ərazi bütövlüyünün bərpası üçün bütün sahələrdə olduğu kimi, ordu quruculuğu sahəsində də çox böyük işlər görmüşdür. Məlum olduğu kimi, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədr dövlətləri məşğul olur. Onların göstərdiyi səylərə baxmayaraq, hələ də münaqişənin həllində bir nəticə əldə edilməmişdir. Ermənistanın dövlət rəhbərliyinin destruktiv mövqe tutması onun münaqişənin həllinin uzadılmasında maraqlı olduğuunu açıq-aşkar göstərir. Heydər Əliyev siyasətinin layiqli davamçısı olan, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin Ermənistan prezidenti ilə apardığı danışıqlarda nümayiş etdirdiyi qəti mövqe, münaqişənin Azərbaycan ərazi bütövlüyü çərçivəsində həllini tələb etməsi Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətini də yeni uğurlara ruhlandırır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev ordu quruculuğunun ölkəmiz üçün ən prioritet məsələ olduğunu dəfələrlə qeyd edərək, erməni təcavüzünün qarşısının alınması və gec-tez torpaqlarımızın ordumuzun gücü sayəsində düşməni işğalından azad olunacağını bir daha önəm çəkərək Nazirlər Kabinetinin 2017-ci ilin doqquz ayının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş iclasında demişdir: "Dağlıq Qarabağ bizim tarixi, əzəli torpağımızdır, biz bu torpaqlara qayıtmalıyıq və qayıdacağıq... Biz torpaqlarımızda ikinci erməni dövlətinin yaradılmasına heç vaxt imkan verməyəcəyik və ərazi bütövlüyümüzün bərpası bizim əsas vəzifəmizdir".

Hər birimiz Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin verdiyi tapşırıqda daim sadiq qalaraq gündəlik fəaliyyətimiz dövründə öz vəzifə borcumuzu vicdanla yerinə yetirməli, döyüş və ictimai-siyasi hazırlıq dərslərində, təlimlərdə hərbi biliklərdən dəyərli yararlanmalı, mənəvi-psixoloji və fiziki hazırlıq səviyyəimizi artırmalı, intizamlı olmalı və torpaqlarımızın azadlığı uğrunda müqəddəs bir missiyanın yerinə yetirilməsinə hazır olmalıyıq.

**Müdafiə Nazirliyi
Mənəvi-Psixoloji
Hazırlıq və İctimaiyyətlə
Əlaqələr İdarəsi**

Silahlı Qüvvələrdə Dövlət Müstəqilliyi Günü qeyd edildi

(Əvvəli 5-ci səhifədə)

Silahlı Qüvvələrin Təlim və Tədris Mərkəzində Dövlət Müstəqilliyi Günü münasibəti ilə keçirilən tədbirdə polkovnik-leytenant Elvin Əzizov çıxış edərək bildirdi ki, müstəqillik haqqında Konstitusiyaya Aktı 1991-ci il oktyabrın 18-də qəbul edilərsə də, Azərbaycan özünün əsl müstəqilliyini ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra əldə etdi. Ulu Öndərin ölkədə kaos və anarxiyanı, cəmiyyətdə hökm sürən iqtisadi, siyasi və mənəvi-psixoloji gərginliyi aradan qaldırdığını, müstəqil Azərbaycan Respublikasını möhkəm əsaslar üzərində inkişaf etdirdiyini, güclü ordunun müstəqilliyin qərantı olduğunu bildiren zabıt müstəqillik dövründə ordu quruluşunda gedən inkişafdan söz açdı: "Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin ordu quruculuğu ilə bağlı həyata keçirdiyi tədbirlər bu gün onun siyasi kursunun layiqli davamçısı, Ali Baş Komandan İlham Əliyev tərəfindən inamla, uğurla davam etdirilir. Hərbi sahədə əsaslı islahatlar aparılması ilə yanaşı, ordumuz yeni silah və texnikalarla təchiz edilir. Təməli ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan Ordumuz bu gün regionun ən güclü ordusu və xalqımızın güvənc yeridir".

26 illik müstəqillik dövründə Azərbaycanın bütün sahələrində gedən inkişafı, regionda iştirak etdiyi irimiqyaslı layihələri əks etdirən videoçarx nümayiş etdirildikdən sonra tədbir Mərkəzi Zabıtlar Evinin yaradıcı kollektivinin təqdim etdiyi maraqlı konsert proqramı ilə davam etdi.

* * *

vətlərinin mütləq sahibi olduğu sübut etdi.

Ordu quruculuğu istiqamətində də uğurlu islahatlar həyata keçirildi. Qısa müddət ərzində Azərbaycanın müstəqilliyinin təminatçısı olan güclü, qüdrətli Silahlı Qüvvələrimiz formalaşdı. Bu gün tam inamla deyə bilərik ki, Azərbaycan Ordusu dövlətimizin müstəqilliyini qorumağa və torpaqlarımızı erməni işğalçılarından azad etməyə qadirdir və hazırdır.

Müdrək rəhbərin böyük əziyyətlər bahasına qurub-yaratdığı müstəqil Azərbaycan bu gün möhtərəm Prezidentimiz, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin rəhbərliyi altında daha da inkişaf edir. Bu gün ölkəmizin üçrəngli bayrağı dünyanın ən nüfuzlu ölkələrinin bayraqları ilə bir sırada dalğalanır. Belə qüdrətli və müstəqil bir ölkənin vətəndaşı olmaqdan hamımız qürur duyur və fəxr edirik.

Bu günlərdə Cəmsid Naxçıvanski adına Hərbi Liseydə də müstəqilliyimizin bərpasının 26-cı illiyinə həsr olunmuş tədbir keçirildi. Mərasimi polkovnik-leytenant Kamran Nəsimov açıq elan etdi.

Tədbir iştirakçlarına müstəqilliyimizin tarixdən və ötən illər ərzində qazanılmış uğurlardan ətraflı məlumat verildi.

Çıxışlardan sonra "Heydər Əliyev və müstəqilliyimiz" mövzusunda qısametrajlı film nümayiş olundu. Hərbi liseyin Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimi Gülsəda Quluqızının təşkilatçılığı ilə hazırlanmış ədəbi-bədii kompozisiya nümayiş etdirildi.

Kursantlar qəhrəmanlığı, igidliyi, hərbi vətənpərvərliyi və müstəqilliyi tərənnüm edən şeirlər söylədilər.

* * *

"N" hərbi hissəsində də Azərbaycan Respublikasının Dövlət

vələr də ölkəmizi müstəqillik yolundan döndərməyə səy göstərdilər. Belə ağır dövərdə xalqımız dünya şöhrətli siyasətçi Heydər Əliyevə üz tutdu. Böyük idarəetmə təcrübəsinə malik olan dahi şəxsiyyətin 1993-cü ildə siyasi hakimiyyətə tarixi qayıdışıyla ölkəmiz böyük təh-

Müstəqilliyi gününə həsr olunmuş təntənəli mərasim keçirildi.

Tədbir hərbi hissənin əsgər klubunda davam etdirildi. Polkovnik-leytenant Elnur Hüseynov xalqımızın qədim dövlətçilik tarixinə malik olduğunu, müstəqillik uğrunda yorulmadan mübarizə apardığını vurğuladı. Qeyd etdi ki, XX əsrdə xalqımız ikinci dəfə öz azadlığına, müstəqilliyinə qovuşdu. "Bununla da xalqımızın tarixində yeni dövr başlandı. Ancaq müstəqillik yolu xalqımız üçün asan olmadı. Ermənistan tərəfindən ölkəmizə qarşı əsassız torpaq iddiaları ilə müharibə başlandı və bəzi qüv-

lükələrdən, qarşıdurmalardan xilas oldu. Azərbaycanda hüquqi, demokratik dövlət quruculuğuna start verildi və qısa müddətdə böyük uğurlara imza atıldı. Silahlı Qüvvələrin formalaşmasına, ordunun təcrübəli kadrlarla təmin olunmasına ilə başlandı. Bəzi döyüş bölgələrində düşməne qarşı uğurlu hərbi əməliyyatlar keçirildi və torpaqlarımız işğaldan xilas olundu.

Son illər ölkəmiz sürətlə inkişaf edərək beynəlxalq arenada imic qazanıb. Böyük quruculuq işləri Ulu Öndərin layiqli davamçısı Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyev tərəfindən uğurlu davam etdirilir. Artıq respublikamız regionun lider dövləti, Azərbaycan Ordusu isə ən güclü, qüdrətli ordusudur. Çıxışının sonunda qətiyyətlə demək istərdim ki, əsgər və zabıtlarımız torpaqlarımızın azadlığı uğrunda Ali Baş Komandanın əmrini yerinə yetirməyə hazırdırlar".

Gəncə şəhər Mərkəzi Kitabxana Sisteminin direktor müavini Fəridə Qədimova, mayor Rəcəb Bəyəliyev və başqaları da çıxış edərək müstəqillik tariximizdən və Ulu Öndərin Vətənimiz, xalqımız qarşısında misilsiz xidmətlərindən bəhs etdilər.

Gəncə şəhər 25 saylı tam orta məktəbin və uşaq incəsənət mərkəzi şagirdlərinin çıxışları rəğbətlə qarşılandı. Müstəqillik tariximizə həsr olunmuş viktoriaanın qalibləri mükafatlandırıldılar.

"Azərbaycan Ordusu"

Qardaşımın qəfil xəstə-lənməsindən yaranan narahatlığa son qoyulduqdan sonra mən də başa düşdüm ki, həyat insanların xeyir-xahlığıyla gözəlləşir. Sağlamlığımızın keşiyində dayanmağı özünə həyat amalı bilən həkimlər şafa bəxs etdikləri xəstələrinin də ömründə yaşamaq hüququ qazanırlar.

Redaksiyamızın poçtundan

Sağlamlıq keşikçilərinə minnətdaram

Mən uzun illər Müdafiə Nazirliyi Mənəvi-Psixoloji Hazırlıq və İctimaiyyətlə Əlaqələr İdarəsində işləmişəm. Ordumuzda aparılan son islahatlardan xəbər tuturdum. Prezidentimiz, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin diqqət və qayğısı sayəsində hərbi tıbb sahəsinin də sürətli inkişafı məni sevindirir.

Silahlı Qüvvələrin Baş Klinik Hospitalında da bir daha bunun şahidi oldum. Müasir avadanlıqlar, diaqnostik aparatlarla hərtərəfli müayinələr aparan bilikli, peşəkar həkimlərimizin sorağı respublikamızın hüduddlarından uzaqlara da yayılıb.

Bir bacının həyatında qar-

daşın yeri əvəzəlməzdir. Qardaşım Mirnağı Kamilov kəskin ürək ağrılarından əziyyət çəkirdi. Baş Klinik Hospitalın Ürək-Damar Cərrahiyyəsi şöbəsinin rəisi tıbb xidməti polkovnik-leytenantı Anar Əmraha müraciət etdik. Müayinələrdən sonra məlum oldu ki, açıq

ürək əməliyyatı yeganə çıxış yoludur.

Beş saat çəkən ağır əməliyyat çox uğurla keçdi. Qardaşım indi özünü rahat hiss edir. Onun çöhrəsinə təbəssümü, sevinci, fərəhi ömrüm boyu unutmayacağım Anar Əmrah və onun rəhbərliyiylə Baş Klinik Hospitalın peşəkar və məsuliyyətli tıbb heyəti qaytardı. Təcrübəli, savadlı həkimlərin, mehriban tıbb bacılarının xəstə qardaşıma qədərsiz qayğıkeşliyini heç vaxt unudan deyiləm.

Seyiddursun ABBASOVA,
Bakı şəhəri

Yeni kitablar

“Ali Baş Komandan İnstitutu”

Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələri Hərbi Akademiyasının dosenti, tarix elmləri doktoru Mehman Süleymanovun "Ali Baş Komandan institutu" adlı kitabı çapdan çıxıb ("Elm və Təhsil" nəşriyyatı, Bakı, 2017, 504 səh.). Hər bir ölkənin hərbi təhlükəsizliyinin təmin edilməsində, ölkənin müdafiəsinin təşkilində xüsusi əhəmiyyət kəsb edən Ali Baş Komandanlıq institutunun formalaşdırılmasının və səmərəli fəaliyyətinin təşkilinin nəzəri əsaslarının araşdırılmasına həsr edilən bu əsər Azərbaycan siyasətşünaslığında və tarixşünaslığında ilk dəfə geniş tədqiqatın obyektidir.

institutunun formalaşdırılması, sadəcə olaraq, ölkə rəhbərinin ali baş komandan elan edilməsi və bunun müvafiq qanunvericilik sənəd-lərində təsbit olunması demək deyildir. İstər tarixi təcrübə, istərsə də tarix elmləri doktoru Mehman Süleymanovun araşdırması göstərir ki, bu institutun formalaşdırılması kifayət qədər mürəkkəb hərbi-siyasi bir prosesdir, bu prosesin öz qanunauyğunluqları var və onlara riayət edilməməsi ciddi hərbi-siyasi böhrana gətirib çıxara bilər. Azərbaycanın müstəqilliyinin ilk illərində respublikada Ali Baş Komandanlıq institutunun lazımı səviyyədə formalaşdırılmamasının hansı nəticələrə gətirib çıxarması bu deyilənə bir sübutdur. Əsərdə bu məsələ də araşdırılmışdır.

İstər dünya, istər Azərbaycan xalqının uzunəsrlilik tarixi, istərsə də Azərbaycanın müstəqillik dövrünün təcrübəsi təsdiqlədi ki, dövlətin müstəqilliyinin qorunub saxlanması, xarici təcavüzlərin qarşısının alınması ölkədə hərbi-siyasi hakimiyyətin üzvi şəkildə birləşdirilməsində, dövlətin və xalqın gücünün müdafiə işinə səfərbər edilməsində xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Bu vəhdət, bir qayda olaraq öz ifadəsini Ali Baş Komandanın şəxsinde

tapır. Ali Baş Komandanlıq institutunun formalaşdırılması hərbi və siyasi hakimiyyətin mərkəzləşdirilməsi, ölkənin bütün ehtiyatlarının vahid mərkəzdən idarə olunması, o cümlədən strateji vəzifələrin həlli üçün məsuliyyətin də bir orqanda cəmləşdirilməsi deməkdir. Bu isə daha çevik, daha səmərəli şəkildə lazımı vəzifələrin ölkənin canlı və maddi qüvvələrinin həllinə istiqamətləndirilməsinə imkan verir. Ali Baş Komandanlıq ins-

sələri nəzəri baxımdan araşdırılmışdır. Kitabda Ali Baş Komandanlıq institutunun mahiyyəti, hüquqi əsasları, fəaliyyət qanunauyğunluqları və prinsipləri, funksiyaları, milli və hərbi təhlükəsizliyin əsasları, Silahlı Qüvvələr və onun vəzifələri, ali hərbi idarəetmə orqanları və onların vəzifələri, hərbi doktrinanın və hərbi strategiyanın mahiyyəti və s. məsələlər araşdırılmışdır. Kitabda dünya hərbi nəzəriyyəçilərinin və klassiklərinin Ali Baş Komandanlıq institutunun mahiyyəti və zəruriliyi haqqında dediyi fikirlər ümumiləşdirilmişdir.

Əsərdə Ali Baş Komandanlıq institutunun elmi nəzəri əsaslarının araşdırılmasına xüsusi diqqət yetirilməklə bərabər, müəllif haqlı olaraq belə bir qənaətə gəlir ki, Ali Baş Komandanlıq institutunun formalaşdırılması və onun fəaliyyətinin dövlətin və xalqın maraqlarına cavab verə biləcək səviyyədə təşkili yalnız nəzəri məsələlərin araşdırılması ilə təməllənir. Bu institutun səmərəli fəaliyyətinin təşkili baxımından Ali Baş Komandanın savadı, təcrübəsi, dövlətçilik keyfiyyətləri, siyasi intuisiyası və s. maraqlar xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Bu mənada Ali Baş Komandanlıq institutunun səmərəliliyi başlıca olaraq Ali Baş Komandanın biliyinin, təcrübəsinin və təşkilatçılıq keyfiyyətlərinin bacarıqla əlaqələndirilməsindən ibarətdir.

Əsər milli və hərbi təhlükəsizlik məsələləri ilə maraqlananlar üçün nəzərdə tutulmuşdur.

"Azərbaycan Ordusu"

Xarici ölkələrin Azərbaycanı hərbi ataşeləri Hərbi Hava Qüvvələrinin bazasında olublar

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun təsdiq etdiyi illik plana əsasən, xarici dövlətlərin ölkəmizdə akkreditə olunmuş hərbi ataşeləri oktyabrın 17-də Hərbi Hava Qüvvələrinin aviabazasında olublar.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, 17 ölkəni təmsil edən hərbi ataşelərə əvvəlcə hərbi hissə, onun yaranma tarixi barədə ümumi briinq təqdim edilib. Aviabazada qonaqlar şəxsi heyət üçün yaradılan şəraitlə tanış olub, əsgər yeməxanaları, yataqxanalarına, məşğələ otaqlarına baş çəkiblər. Silahlanmada olan aviasiya vasitələri ilə tanış olan qonaqlar şəxsi heyətin döyüş hazırlığı məşqlərini də izləyiblər.

Zabit yeməxanasında nahar edən hərbi ataşelər hərbi hissədə yaradılmış xidmət və məişət şəraitindən, döyüş hazırlığı və tədrisin səviyyəsindən məmnun qalıblar.

Qonaqlar səfərin yüksək səviyyədə təşkilinə görə Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyinə minnətdarlıqlarını bildiriblər.

İstiqlalımız qürur yerimizdir

Müstəqillik, azadlıq sözlərinin mənasını sözlə ifadə etmək olmur. Onu gerək yaşayaraq öyrənəson.

Bir xalqın böyük fədakarlıqla əldə etdiyi müstəqilliyi qoruyub saxlamaq isə onu qazanmaqdan çətindir. Elə Azərbaycan xalqı da bu yolda çox çətinliklər gördü, əzab-əziyyət çəkdi. Ancaq yorulmadan və qətiyyətlə gələcəyinə ümid bəslədi. Eyni bir əsrdə müstəqilliyimizi iki dəfə qazanmışıq. 1918-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin dövrü cəmi 23 ay oldu.

Nəhayət, ötən əsrin sonlarında Sovet imperiyası süquta uğradı və müstəqilliyimiz üçün əlverişli şərait yarandı. 1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan Ali Sovetinin növbəti sessiyasında dörd günlük müzakirədən sonra "Azərbaycanın Dövlət Müstəqilliyi haqqında Konstitusiya Aktı" qəbul edildi.

Mən də bir Azərbaycan vətəndaşı olaraq oxuduqlarımdan, eşitdiklərimdən yaxşı bilərəm ki, müstəqil dövlətçiliyimizin qorunub saxlanması ulu öndərimiz Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır.

Onun qurub yaratdığı bir dövlətdə yaşadığım üçün əminliklə deyə bilərəm ki, tam və qəti surətdə azadlıq. Qürurluyam ki, əzəmətli üçrəngli bayrağımız, bizi digər ölkələrdən fərqləndirən möhtəşəm himnimiz vardır. Müstəqilliyimizin daha da möhkəmlənməsində hər birimiz məsuliyyət daşıyıyıq!..

Hüsniyyə İDRİSOVA,
Bakı Slavyan Universitetinin
Azərbaycan filologiyası
və jurnalistikası fakültəsinin
I kurs tələbəsi

Gənc zabitlər xidmətə başlayır

Silahlı Qüvvələrin Təlim və Tədris Mərkəzində ehtiyat zabit hazırlığı kursunu başa vuran kursantların buraxılış mərasimi keçirilib. Mərasimdə Təlim və Tədris Mərkəzinin kollektivi ilə yanaşı, kursantların valideynləri və yaxınları da iştirak edib. Əvvəlcə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin və Azərbaycanın müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olmuş vətəndaşlarımızın xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni səsləndirilib.

General-mayor Gəray Bağirov çıxış edərək leytenant

rütbəsi almış gəncləri təbrik edib, onlara tövsiyələrini və tapşırıqlarını çatdırıb:

- Azərbaycanın ordu quruculuğunda zabit hazırlığı daim diqqət mərkəzindədir. Güclü ordu savadlı, bacarıqlı, vətənpərvər zabitlərin hesabına formalaşır. Zabit ordunun əsas sütunudur. Hər bir zabit tabeliyində olan şəxsi heyət üçün şəxsi nümunədir. Vətənpərvərliyi, qorxmazlığı, Vətən sevgisi ilə əsgərlərinə nümunə olan komandır, döyüş meydanında əsgərləri də ruhlandırmağı bacarır. Mən inanıram ki, təyinat olduğunuz hərbi hissələrdə layiqli xidmət edəcək,

müəllimlərinizin öyrətdikləri hərbi biliklərdən layiqincə yararlanacaqsınız. Hər biriniz Azərbaycan Ordusuna layiqli zabit olacaq, tabeliyinizdəki şəxsi heyətin yüksək döyüş rüvunda formalaşması və hərbi biliklərə yiyələnməsinə nail olacaqsınız. Əziz valideynlər, bu gün sizlər üçün də əlamətdar gündür. Sizin övladlarınız hərbi peşəsinə yiyələndi. Bu peşə çətin olsa da, şərəfli peşədir. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev gənclərimizdə hərbi peşəsinə marağın gücləndirilməsi işinə ciddi diqqət yetirərək "Zabit olmaq, hərbi vəzifə daşımaq gənclərimizin ən mü-

qəddəs vəzifələrindən biri olmalıdır" demişdir. Zabit peşəsi, doğrudan da, ən müqəddəs və vacib peşələrdən biridir. Çünki bu peşənin sahibləri Vətən qoruyucularıdır.

Gənc leytenant Natiq Bayramlı çıxış edərək Azərbaycan Ordusunun zabiti olmaqdan qürur duyduğunu vurğuladı.

- Kurs yoldaşlarım adından kurs müddətində bizim zəhmətimizi çəkən komandirlərimizə, hərbi biliklər öyrədən zabitlərə və müəllimlərimizə təşəkkür edirəm. Kursu uğurla başa vurub zabit olduğumuz üçün sevincliyik. Layiqli xidmət edərək sizlərin etimadını doğruldacağımıza şübhənz olmasın. Urəyi zabit olmaq arzusu ilə döyünən gənclərə arzuladığı zabit peşəsinə yiyələnməsinə imkan yaratdığı üçün Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov və minnətdarlığımızı bildiririk. Çox şadam ki, mən də Azərbaycan Ordusunun zabiti adı ilə qürurlanacam. Söz veririk ki, zabit adını daim uca tutacaq, Azərbaycan Ordusunun adına layiq zabitlər olacağıq.

Sonra gənc zabitlərə leytenant rütbəsinin və sertifikatların təqdimi oldu. Tədbir kursantların təntənəli keçidi ilə başa çatdı.

**Leytenant
Mahmud MÖHBALİYEV,**
"Azərbaycan Ordusu"

Məsul katib

polkovnik-leytenant
İlham BEHBUDOV

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98
Məktublər şöbəsi: (012) 510-64-28;

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik
Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şərq" hərbi şəhəri

Növbətçi

Lalə HÜSEYNOVA

Qəzetin hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinedarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Qəzet həftədə iki dəfə (III-VI günlər) nəşr olunur.
"Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində
səhifələndirilərək "Hərbi nəşriyyat"ın mətbəxində hazır
diapozitivlərdən çap olunur. Əlyazmalara rəy verilmir,
təqdim edilən yazılar müəllifə qaytarılır.
Qəzeti mod.gov.az saytıdan oxuya bilərsiniz.

Lisensiya № 361

Sifariş № 407

Nüsxə 4600